

"רומן אינטימי שבין הקדוש-ברוך-הוא לבין עם ישראל... כאשר אלה שאינם הולכים בתלם תינוני האהבים המונותאיסטי הזה הם בבחינת: "...בעל-כורחו הוא נימוק בכדידותו, פורש לכל מיני הונאה עצמית, לכל מיני פיקציות, אבסורדים, ואינדיבידואליזם אגואיסטי צר, לציונות, לשיכרות, לאורגיות, למעשי-הכלה ופשע..."

שינאור קורץ לי בפחזות

דעתו של חיים הוז על חיים הוז מעולה שבמעולות, והוא מעריך את מיכלול יצירותיו במילות הפיאור והרימום הבאות: "הסיפורת אומנות מסוכנת היא. כל-י זין כיד גיבור. אין ספר אחר דומה לחברי. שהרי אין סיפורי המהפכה, כהרי סיפורי התימנים, ואין סיפורי התימנים דומים לקץ הימים, ולא כהרי קץ הימים/כיאופק נטוי, ולא הרי 'אופק נטוי' כהרי 'בקולר אהרן'. אולם צר אחר יש שווה בכלום: קידוש השם..."

ועל-מנת שהקורא יהא מודע להליכתו של הוז במרכז טרקליון הסופרים והסיפורת העיברי בגן-העדן, הוא אינו חוסך שיבחי עצמו מעצמו, וכותב: "דומה עלי כל סופרי הדור שעבר: ביאליק, משרניחובסקי, שינאור, שזכיתי לעמוד במחיצתם, ושמו מנדלי וודאי ברנר וברדיצ'בסקי — עומדים מביטים אחרי ומסחחים בי: מנדלי — פניו מצודרות, מצחו מלא קמטים של כוכב ראש ואצבעו על גב חוטמו; ביאליק — משקפיו על מצחו ופניו שוחקות, מלאות קמטים של חיבה ורצון; ושינאור קורץ לי בפחזות בעיניו, מעשה קודם..."

כאשר מגיע חיים הוז למעמדות ומקומות שהצניעות יאה בהם, אין כוחו עומד לו, ואו הוא פולט אימרות כמו זו שפלט לעבר דויד בן-גוריון: "אני מודה לך על הכבוד שחלקת לי ומנית אותי עם חכמי ישראל..." וכאשר בן-גוריון ממנה את חיים הוז, "עם חכמי ישראל" הרי זה מינוי ששכרו בצידו, ובמאמרו, "בבוקר צח" ובעוד כמה מאמרים שמקדיש הוז למיטיבו, הוא נחלץ לגנותו של זה מפני השפטים של אנשי-הרוח והמצפון, שלא עמד להם כוחם להבליג בימי "פרשת לבון" והיטחו בבן-גוריון בליסטראות של מילים.

כמו בקשר של קושרים, מוצא לו חיים הוז סופר צעיר להתלות בו, והוא ניתלה בו במילים המסגירות את אייכולתו להתמודד עם התומרים הסיפורתיים של

* מרבית יצירותיו של הוז הן סיון יציקה של הווי החימינים בארץ-ישראל, לתוך פורמציית סיפורותיות מיד-רח-אירופיות, על-פי הסיפורת הרוסית.

המאה ה-20: "ולא דיכרו אלא כקוראים טובים, בלא עקמומיות ובלי נפתולי-שווא והתחכמות של בוקי-סרוקי, ועם דבר זה אני מחויק טובה להם. ואין צורך לומר שתודתי נתונה למשה שמיר, שהוא סופר ולוחם ואינו חושש ממשטמת בעלי-הימים ולא מקדושת צדיקים על חשבון העם היהודי והדרות..." ואנחנו לא ידענו תגלית זו של הוז.

בורותו בתרבות העולם בולטת למדי והוז, הוא בעל קביעות כמו, "מנית אני לפרויד ולברנסון שאינם בכלל סיפורת יפה וכן לגיזים שאינו מענייני וגם משום שאיני מכירי די הצורך..." אחרים, שגם אותם אין הוז מכיר "די הצורך", הוא בא ותוקף בקצה ציפורן עטו הפגומה: "האמנות הסוריאליסטית, או סיפורת האבסורד, זו אמנות של תעתועים פתולוגיים, של עיקומים וזאולוגיים, עיוותי כיעור מתועב, מגושם ביותר..."

שינאתו ואטימותו של חיים הוז למצוקת האדם המור-דוני, היא שהגיעה לידי תעוועים פאתולוגיים ועיקומים וזאולוגיים, עד להכרות מילחמת-חורמה בחייו בכל סופר שאינו חותם על יצירתו בשם המפורש: חיים הוז.

דיוקנו של סופר כפאשיסט מזדקן

שעה שנדמו פגוי מילחמת ששת-הימים יצא חיים הוז

ממיקלטו, ניצר כנפוי כמו היה עוף-חול מיתולוגי, והצ-היר: "צבא ההגנה לישראל החזיר לעמו את עירו, את העיר ירושלים, אורו של עולם, את בית-לחם וחברון שכל-כך לנו הם כשם שספר רות וספר תהילים הם שלנו..." וכמו היה דוברו של שר-ההיסטוריה, המשיך הוז: "לא כבשנו את הרי-הלבנון שבה קרוב הוא אלינו וכה חמדו אותו בעל שיר-השירים ומשוררי ספרי-ההילים!" ניצחון צבאי זה, שהושג בלא יצירותיו של הוז, הביא אותו להמשיך ולומר: "אולי עכשיו, כבימים האחרונים של העולם העתיק, אנו מוזמנים להציל את אירופה משקיעה..."

ועל-מנת, להציל את אירופה משקיעה" טורח הוז ומתכנן את גירוש ערביי ארץ-ישראל, ואומר: "ארץ-ישראל השלימה לא זה יתרונה שהיא מרובה, אלא זה יתרונה ששלימה היא. ולא משום שאין פתרונות אחרים, אלא משום שכל הפתרונות בסלים בפניה ויתורים הם. ארץ-ישראל השלימה סיוג למלחמה, ואנו יושבים בה לבטח מה שלא ישכנו כל מינוי בארץ-ישראל קטועה. יש ששאלת יהודה ואפרים, אוכלוסים רבים שיעבשו ויצטרכו ליפנות מתוכן לארצות-ערב השכנות..." וכאן בא הוז ומבדיל בין גלות של יהודים לגלות של ערבים: "אין זו גלות כגלות היהודים בין הגויים, לא שיעבוד מלכויות ולא סכנת התבוללות — לבין אחרים הם באים..." וכמו מביא ונותן כטיעונו זה הצדקה להגליית יהודי ישראל לארצות-הברית שכן "לא שיעבוד מלכויות ולא סכנת התבוללות — לבין אחרים הם באים..."

כאפיסור מחצרו ניווט חיים הוז, בשנים שאחרי מילחמת ששת-הימים, את עסקני אגודת הסופרים בשמו של השילטון שהיטיב עימו ופיארו מעם, ומנע במילחמת-חורמה אישית את הצטרפותם של הסופרים הערביים לאגודת-הסופרים — תוך שהוא נושא דיברי זעם שהגוער גות לא נשמטה מהם, ונימנה עם נושאי-הדגל העיקריים של ארץ-ישראל השלמה ומשליט את אימתה, מלקט כיבודים כמו דוב הרודה בדבש, וסוכר כל מגמה של חדשנות תוך שהוא מביא למציאות את האימרה: אין זקן הסופרים החכם בסופרים.

קובץ מלליו של הוז, המופיע תחת הכותרת מישפט הגאולה, אין בו מישפט וגם לא גאולה, והוא, "מישפט הגולה" התרבותית שהוז, והאדונים שהוא שימש לפניו, ניסו לכפות על תרבות בעלת חיות עצמאית משלה שתקיא בבוא היום את כל הכוב מטעם, שחיים הוז היה נערה-שליחיות התרבותי שלו. תרבות שתיחלץ עצמה מהפשיזמים והערכים הגזעניים שהוז שימש להם תורן.

מתחיהגילים המבוגר של סופרי ארץ-ישראל השלמה

בחזק

ארתור מילר על שילטון ואופוזיציה * הקשר המישפחתי בין אבא

קובנר למאיר וילנר * הסיפורת העברית לפני פיצוץ מלון המלך רויד

אבא קובנר מאיר וילנר סוד כחוס

"משרה — ישחרר רק המוות" ● בהור צאת עכשיו עומד לראות אור ספר שירים של המשורר הצעיר עזרל פלד, שפירסם כמה משיריו בפרוזה ובעכשיו ● התיאטרון העירוני בבאר-שבע עומד להעלות ה-עונה את מחזהו של פראנק ורקינר האביב חתונתו הראשונה בתרגומו של יהודה עמיחי. אגב, עמיחי יצא בשבוע שעבר לסיור בן חמישה שבועות בארצות-הברית, בהזמנת המול האמריקאי שפירסם את שיריו בתרגומו ובתרגום המשורר הבריטי טד יוז תחת הכותרת אמן. המהדרה הראשונה של הספר אולה תוך שלושה שבועות מיום הופעתה, אחרי שזכה תה בשיבחי מפי הביקורת האמריקאית ● הגלרית דבורה שוקן וגרדון עומדות לע-רוך מכירה פומבית רבי-היקף של העיתונאי אהרון בכר הביא תמונת-מצב אתגטית של הסיפורת העברית, בה כתב בין השאר: "הסיפורת העברית תחלק מעתה לשתי תקופות: לפני פיצוץ מלון המלך-רויד, ואחרי פיצוץ מלון המלך-רויד..." פגינה נוספת של בכר: "סיפורת האונגארד לא שמעה על המהפך סיפורת האונגארד לא שמעה על שום דבר, מפני שהיא שומעת רק את עצמה ורק על עצמה. הבעיה המרכזית שלה היתה ועודנה לאן הולכים ביום שישי אחרי-הצהריים, ומדוע הגראפמן הזה קיבל מלגה..." ● המלבה"ד (המביא לבית-הדפוס) של ספריית-הפועלים, חיים פלג, לא הקפיד דיהצורך שעה שהביא את הרומן הקוסמיניל החתן לבית-הדפוס, ואיפשר בכך יצירת שינוי גיאוגרפי בתיאור הכניסה לירושלים, פרי עטה של "שרון שפירא", שהסיטה את סמל "פלמ"ח-האראל" מגשר הקסטל עד לכניסה לברית ישראל, כדי מרחק 10 קילומטרים. פרסי-יצירה מטעם ראשיה-משלה מנחם בגין הוענקו בשבוע שעבר למשוררת לדיה רביקוביץ, לסופר בנימין תמוז, לסופר יהושע קצנ, לשימעון כהן ולמשורר מאיר וילנר. בין שופטי הפרס היו המשורר אריה סיוון והעיתונאי שלום (רגע של עברית) קריימבר.

בימים אלה חוגגת "התנועה למען ארץ-ישראל השלמה" עשור לקיומה, ומתוך פירסום נתונים בעיתונות מסתבר שתנועה זו הקיפה גליה של אנשי סיפורת רבים, ביניהם: נתן אלתרמן, אהרון אמיר, משה שמואל, אורי צבי גרינברג, ש"י עגנון, חיים הוז (ראה: מדור מרכזי) אהרון מגד, יצחק שליו, חיים גורי, שמעון כהן וישראל אלדר. כינוסי-המייסדים של תנועה זו, נערכו בבית הסופר על-שם שאר טשרניחובסקי. המאפיין הבולט בין סופרי ארץ-ישראל השלמה הוא היותם בני הגילים 50 עד 80. מאפיין נוסף: היעדרם הבולט של הסופרים בני "דור-המדינה" שמתחת לגיל 50 ● בראיון שהעניק הסופר והמחזאי האמריקאי ממוצא יהודי, ארתור מילר, גולל מחבר מעל לגשר את דעתו על מקומו של האמן בחברה: "מטיבעו, ואולי בתוקף תפקידו, האמן שייך לאופוזיציה. כוח-השילטון הוא האיום שבמחלות האנושות. השילטון מעוות את הכל, גם את המחוקקים בו, והאמן הוא השוטה התמים היוצא לתקן סידרי-עולם ולגונן על האמת מפני השילטון" ● בגלריה נגית בירושלים עור-מדת להיפתח תערוכה ובה מיבחר עברי דות חדשות של האמן יאיר גרבז. בערב הפתיחה (10.11.77) יקרו האמן את הסרט האחרון מאסטרו ● בראיון שנערך עם מנהיג מק"י לשעבר, שמואל מיקונים, הוא חשף את אחד הסודות הכמוסים ביותר של הסיפורת העברית, הוא סוד קירבתם המישפחתי של ח"כ מאיר וילנר ומשורר-ריהשווא אבא קובנר. מסתבר שהשיניים הם אחים ● באסיפה הכללית האחרונה של "אגודת שוחרי התיאטרון העברי" רני של חיפה נכחו 43 איש בלבד — והם נתבקשו לבחור ב-46 נציגים שמהם ייבחרו חברי הנהלה ● משורר צעיר הציע סיסמה ברות-התקופה ל"אגודת-הסופרים"

נתן אלתרמן "א"